

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΜΕ ΤΟ Ν. 3865/2010

Του Γιάννη Μπαλάγκα
Ειδικού συνεργάτη της ΔΟΕ

A. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΘΕΜΕΛΙΩΘΕΙ ΜΕΧΡΙ 31-12-2010

Για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010, δεν αλλάζουν οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους ούτε ο τρόπος υπολογισμού της σύνταξης, όποτε κι αν αποχωρήσουν από την υπηρεσία, ακόμα και μετά το 2015 που αλλάζει ο τρόπος υπολογισμού της σύνταξης. Για τα πρόσωπα αυτά εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις που ίσχυαν πριν την ψήφιση του νέου νόμου 3685/2010.

Για τους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οι επιπλέον «ειδικές» προϋποθέσεις που προέβλεπε ο νόμος 3075/2002 δηλ. 30 έτη υπηρεσίας και ηλικία 55 ετών για όσους έχουν διοριστεί μέχρι 31-12-82 και 30 έτη υπηρεσίας και ηλικία 60 ετών για όσους έχουν διοριστεί/ ασφαλιστεί μετά την 1-1-83, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα (25ετία) μέχρι 31-12-2010, ενώ παύουν να ισχύουν για τα πρόσωπα που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1-1-2011.

B. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Αναγνώριση χρόνου σπουδών

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του Ν.3865/2010 για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 και μετά, θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνου πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και ο χρόνος σπουδών, μετά τη συμπλήρωση του 17^{ου} έτους της ηλικίας, σε μέσες επαγγελματικές σχολές, σύμφωνα με τον οργανισμό ή τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της κάθε σχολής.

Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μόνο στους υπαλλήλους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1-1-2011 και αφορά παλιούς και νέους ασφαλισμένους, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει 12ετή υπηρεσία, όχι κατ' ανάγκη δημόσια.

Ο χρόνος αυτός, αν αναγνωριστεί, λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη θεμελίωση όσο και για την προσαύξηση της σύνταξης, πάντα όμως για αυτούς που θεμελιώνουν δικαίωμα από 1-1-2011. Χρήση αυτής της διάταξης δεν μπορούν να κάνουν όσοι έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010.

Υπάλληλος που διαθέτει περισσότερα του ενός πτυχία, μπορεί να αναγνωρίσει το χρόνο σπουδών του πτυχίου που χρησιμοποίησε για να διοριστεί ή να μεταταγεί ή να ενταχθεί στη θέση που κατέχει. πχ. εκπαιδευτικός με πτυχίο Νομικής που έδωσε κατατακτήριες εξετάσεις για να μπει στην Παιδαγωγική Ακαδημία, μπορεί να αναγνωρίσει το χρόνο σπουδών για την απόκτηση του πτυχίου της Νομικής.

Εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που αποφοίτησε από την Παιδαγωγική Ακαδημία, όπου η φοίτηση ήταν διετής και στη συνέχεια προέβη σε εξομοίωση του πτυχίου του στα Παιδαγωγικά τμήματα ή έκανε διετή μετεκπαίδευση, μπορεί να αναγνωρίσει ως έτη σπουδών μόνο τα δύο χρόνια της Παιδαγωγικής Ακαδημίας.

Χρόνος σπουδών που συμπίπτει με χρόνο ασφάλισης δεν μπορεί να αναγνωριστεί ως συντάξιμος, γιατί τότε θα υπάρχει για τον ίδιο χρόνο παράλληλη ασφάλιση. Μπορεί όμως να χρησιμοποιήσει εκείνο το χρονικό διάστημα που δεν συμπίπτει με άλλο χρόνο ασφάλισης.

2. Αναγνώριση χρόνου εκπαιδευτικής άδειας

Για τα πρόσωπα που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010, θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος της εκπαιδευτικής άδειας, που τυχόν έχουν λάβει, μέχρι μία πενταετία σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.6 του Ν.3408/2005.

Για τα πρόσωπα που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 και μετά, από το χρόνο της εκπαιδευτικής άδειας που τυχόν έχουν λάβει, μπορεί να αναγνωριστεί ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας δύο ετών, ανεξάρτητα από το συνολικό χρόνο που διήρκεσε η εκπαιδευτική τους άδεια.

Οι εκπαιδευτικοί, επειδή η εκπαιδευτική τους άδεια ήταν με αποδοχές και επομένως οι συνταξιοδοτικές τους εισφορές καταβάλλονταν κανονικά, δεν χρειάζεται εξαγορά αυτής της άδειας. Όταν αναφερόμαστε σε αναγνώριση χρόνου εκπαιδευτικής άδειας, αναφερόμαστε σε **εκπαιδευτική άδεια χωρίς αποδοχές**. Κατά συνέπεια δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα στους εκπαιδευτικούς που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 και έχουν λάβει εκπαιδευτική άδεια πέραν της διετίας. Ο χρόνος αυτός είναι κανονική συντάξιμη δημόσια υπηρεσία.

3. Χρόνος άδειας άνευ αποδοχών για ανατροφή παιδιού

Δίνεται η δυνατότητα αναγνώρισης ως συντάξιμου του χρόνου άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιού ηλικίας μέχρι 6 ετών, που είναι σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 51 του Δ.Κ διάρκειας μέχρι 2 ετών.

Ο χρόνος άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιού δεν πρέπει να συγχέεται ούτε με την άδεια μητρότητας που είναι κύησης και λοχείας ούτε με την άδεια των 9 μηνών με αποδοχές, που επέλεξαν κάποιοι αντί του μειωμένου ωραρίου για ανατροφή παιδιού ούτε με τον πλασματικό χρόνο παιδιών που αναφέρεται παρακάτω. Είναι συγκεκριμένη άδεια χωρίς αποδοχές που έλαβαν κάποιοι, προκειμένου να μεγαλώσουν τα παιδιά τους μέχρι την ηλικία των 6 ετών.

Ο συνολικός χρόνος που μπορεί να αναγνωριστεί από τις ανωτέρω άδειες (1,2,3) συναθροιζόμενου και του χρόνου της στρατιωτικής θητείας για τους άνδρες είναι:

4 έτη	για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του 2011
5 έτη	» » » εντός του 2012
6 έτη	» » » εντός του 2013
7 έτη	» » » μετά την 1-1- 2014

5. Πλασματικός χρόνος παιδιών

Για πρώτη φορά στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου θεσπίζεται η δυνατότητα αναγνώρισης συντάξιμου χρόνου με εξαγορά για κάθε παιδί, που βρίσκεται εν ζωή, σύμφωνα με την παρ.12 του άρθρου 6 του Ν.2865/2010. Ο χρόνος αυτός ανέρχεται σε 1 έτος για το πρώτο παιδί, σε 2 επιπλέον έτη για το δεύτερο παιδί και σε 2 έτη για το τρίτο παιδί. Συνολικά μέχρι 5 έτη για όσους έχουν από 3 και άνω παιδιά.

Είναι προφανές ότι ο ανωτέρω πλασματικός χρόνος παιδιών, που μπορεί να αναγνωριστεί ως συντάξιμος, είναι επιπλέον των 4,5,6,7 ετών που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2011,2012 κλπ, αφού ο νομοθέτης τον αναφέρει σε ξεχωριστό άρθρο.

Ο χρόνος αυτός που αναφέρεται ως «πλασματικός» χρησιμεύει και για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της σύνταξης και

αφορά παλιούς και νέους ασφαλισμένους, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει **15ετή πραγματική δημόσια υπηρεσία.**

Ως δημόσια υπηρεσία νοείται η υπηρεσία που έχει διανυθεί στο Δημόσιο, σε ΟΤΑ ή σε ΝΠΔΔ (στην Ελλάδα ή σε χώρα μέλος της Ε.Ε με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.)

Ο πλασματικός χρόνος των παιδιών αντιμετωπίζεται συνταξιοδοτικά με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζεται και για τους άνδρες υπαλλήλους ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας, όπως δηλ. οι άνδρες με 23 χρόνια υπηρεσίας στις 31-12-2010 και 2 χρόνια στρατιωτικής θητείας θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα, άρα και μία γυναίκα, μητέρα δύο παιδιών που το ένα τουλάχιστον είναι ανήλικο, αν στις 31-12-2010 είχε 22 χρόνια υπηρεσίας, αναγνωρίζοντας 3 πλασματικά έτη παιδιών θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2010.

Ο υπάλληλος μπορεί να αναγνωρίσει από τον πλασματικό χρόνο και μέρος του συνολικού χρόνου που δικαιούται δηλ. μήνες Σε καμία περίπτωση όμως δεν παίρνει και μισθολογική προαγωγή, όποιος αναγνωρίζει αυτό το χρόνο.

Αναγνώριση πλασματικού χρόνου παιδιών δεν μπορούν να κάνουν όσοι έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010

Το δικαίωμα αναγνώρισης αυτού του χρόνου μπορεί να ασκηθεί και από τους δύο γονείς.

Το ποσό της εισφοράς της εξαγοράς για αναγνώριση όλων των ανωτέρω χρόνων (σπουδών, άδειας άνευ αποδοχών για ανατροφή παιδιού ηλικίας μέχρι 6 ετών, εκπαιδευτικής άδειας, στρατιωτικής θητείας, πλασματικού χρόνου παιδιών) προκύπτει από τη σχέση:

Συντάξιμες αποδοχές χ 6,67% χ μήνες που θα εξαγοραστούν

Οι συντάξιμες αποδοχές περιλαμβάνουν βασικό μισθό +140,80 € και το επίδομα θέσης ευθύνης για όσους ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει το κόστος εξαγοράς (με σημερινούς βασικούς μισθούς) ενός εκπαιδευτικού, παλιού ασφαλισμένου, Π.Ε. κατηγορίας.

Δεν συμπεριλαμβάνεται στις ασφαλιστέες αποδοχές το επίδομα θέσης ευθύνης, που είναι για τους Διευθυντές Δημ. Σχολ. και Γυμνασίων 93,10 €, Υποδ/ντές 56,67 €, Δ/ντές Λυκείων 105,25 €, Προϊστάμενοι Γραφείων 109,30 €, Δ/ντές Εκπ/σης & Σχολ. Σύμβ.141,68 €, Προϊστ.Νηπ. και 1/θ,2/θ,3/θ Δημ. Σχολ. 28,34 €

Οι νέοι ασφαλισμένοι στη θέση του βασικού μισθού θα υπολογίσουν το σύνολο των αποδοχών τους πλην κινήτρου απόδοσης.

ΕΤΗ ΥΠΗΡ.	Μ.Κ	ΚΟΣΤΟΣ 1 ΜΗΝΟΣ	ΚΟΣΤΟΣ 1 ΕΤΟΥΣ
33-35	1	120	1446
31-32	2	118	1415
29-30	3	115	1380
27-28	4	112	1350
25-26	5	110	1320
24-23	6	107	1284
22-21	7	104	1253

Η αίτηση από τον υπάλληλο μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε, ακόμα και κατά τη συνταξιοδότηση, αφού δεν προβλέπεται υποβολή της εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Υπάλληλος που στις 31-12-2011 έχει συνολική υπηρεσία 24 χρόνια και έχει ανήλικο παιδί, η εξαγορά 1 έτους είτε πλασματικού παιδιού είτε σπουδών, όποτε και να γίνει και μετά από 5 χρόνια, θα υπολογιστεί ότι θεμελίωσε συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2011.

Η μόνη διαφορά είναι ότι το κόστος εξαγοράς, όταν γίνει νωρίς, θα είναι μικρότερο είτε γιατί τώρα ο υπάλληλος θα έχει μικρό Μ.Κ. είτε γιατί με ένα νέο μισθολόγιο ενδεχομένως ο βασικός μισθός θα είναι μεγαλύτερος, αφού σύμφωνα με κυβερνητικές εξαγγελίες θα ενσωματωθούν κάποια επιδόματα και επομένως θα αυξηθεί το κόστος εξαγοράς.

Πάντως η εξαγορά θα πρέπει να γίνεται πάντα με σύνεση, γιατί στην εξαγορά πολλών ετών, όπου δίνεται αυτή η δυνατότητα, όπως στους τρίτεκνους άνδρες, θα πρέπει να γίνεται και η σκέψη πότε ως συνταξιούχος θα κάνει απόσβεση αυτού του ποσού που θα καταβάλει.

Ας δούμε τα διάφορες κατηγορίες των ασφαλισμένων ως προς τις προϋποθέσεις και τα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης, που ισχύουν σήμερα σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του νέου ασφαλιστικού νόμου (3865/2010), όπως και τις δυνατότητες εξαγοράς αναγνωριζόμενων υπηρεσιών για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και την προσαύξηση της σύνταξης.

Γ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

1. Γονείς με ανήλικα παιδιά:

(ασφαλισμένοι μέχρι 31-12-92)

Ως ημερομηνία ενηλικίωσης των παιδιών θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνεται το 18^ο έτος της ηλικίας. Έτσι, αν ένα παιδί κλείνει τα 18 χρόνια το μήνα π.χ Μάρτιο, το παιδί θα θεωρείται ανήλικο μέχρι 30 Δεκεμβρίου, οπότε ο γονέας που συμπληρώνει 25ετία από 1-1 έως 30-12 θα μπορεί να κάνει χρήση της ευεργετικής διάταξης για την ανηλικότητα του παιδιού.

Οι μητέρες με ανήλικα παιδιά αυτής της κατηγορίας, εφόσον συμπλήρωσαν 25ετία μέχρι 31-12-2010 και είχαν ανήλικο παιδί κατά τη συμπλήρωση της 25ετίας, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν, όταν συμπληρώσουν την ηλικία των 50 ετών.

Στην 25ετή συντάξιμη υπηρεσία για αυτούς που είναι ασφαλισμένοι από 1-1-83 και μετά, ο ελάχιστος χρόνος δημόσιας υπηρεσίας είναι 5 έτη, επομένως μπορούν να συμπεριλάβουν για τη συμπλήρωση της 25ετίας και χρόνο ασφάλισης στον ιδιωτικό τομέα.

Με το νέο νόμο άνδρες και γυναίκες της κατηγορίας αυτής, εάν συμπληρώνουν 25ετή συντάξιμη υπηρεσία από 1-1-2011 και κατά τη συμπλήρωση της 25ετίας έχουν ανήλικο παιδί, η καταβολή της σύνταξης θα είναι δυνατή με τη συμπλήρωση του 52^{ου} έτους της ηλικίας, ενώ για όσους συμπληρώνουν την 25ετία το 2012, η καταβολή της σύνταξης θα είναι δυνατή με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας. Για όσους θα συμπληρώσουν την 25ετία από 1-1-2013 και μετά, σταματά η ευνοϊκότερη μεταχείριση των ανδρών και των γυναικών υπαλλήλων με ανήλικα παιδιά σε σχέση με τους άλλους υπαλλήλους και ορίζεται το 65^ο έτος της ηλικίας ως ενιαίο όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση.

Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Όριο ηλικίας
2011	25	52
2012	25	55
2013	25	65

Η εγκύκλιος που εξέδωσε το Γ.Λ.Κ. για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3865/2010 ,επισημαίνει ότι ο άνδρας υπάλληλος ,πατέρας ανηλίκου, που κατά την 31-12-2010 είχε συμπληρώσει 25ετή συντάξιμη υπηρεσία και επομένως έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, δεν μπορεί να κάνει χρήση της ευεργετικής διάταξης του νόμου για την ανηλικότητα του παιδιού και να φύγει σε ηλικία 52 ετών από 1-1-2011.

Έτσι παρατηρείται το ασφαλιστικό παράδοξο, ο νεότερος που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2011, να μπορεί να φύγει σε ηλικία 52 ετών, ενώ ο παλιότερος που μέχρι 31-12-2010 είχε 25ετή συντάξιμη υπηρεσία και είχε ανήλικο παιδί να συνταξιοδοτείται με τις γενικές διατάξεις:

35 έτη υπηρεσίας και ηλικία 58 ετών ή

37 έτη Χ.Ο.Η ή

30 έτη υπηρεσίας και ηλικία 60 ετών, αν είναι εκπαιδευτικός.

Ας δούμε κάποια παραδείγματα και τις δυνατότητες αναγνώρισης από τις προαναφερθείσες υπηρεσίες για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος

Περίπτωση 1^η.

Μητέρα 2 παιδιών (το ένα τουλάχιστον ανήλικο) που στις 31-12-2010 είχε 23 χρόνια υπηρεσίας. Τι δυνατότητες αναγνώρισης υπηρεσιών έχει:

α) Να αναγνωρίσει 2 τουλάχιστον πλασματικά έτη παιδιών, ώστε να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2010 και να συνταξιοδοτηθεί, αν θέλει, σε ηλικία 50 ετών.

β) Να αναγνωρίσει 1 έτος είτε πλασματικό παιδιών είτε σπουδών, να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα στις 31-12-2011 και να συνταξιοδοτηθεί, αν θέλει, σε ηλικία 52 ετών.

γ) Να μην αναγνωρίσει κανένα έτος, οπότε θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα στις 31-12-2012 και θα μπορεί να φύγει σε ηλικία 55 ετών. Πάντα βέβαια με την προϋπόθεση ότι κατά τη συμπλήρωση της 25ετίας το παιδί θα είναι ανήλικο.

Περίπτωση 2^η.

Πατέρας 2 παιδιών (το ένα τουλάχιστον ανήλικο) που στις 31-12-2010 είχε 23 χρόνια

υπηρεσίας. Τι δυνατότητες αναγνώρισης υπηρεσιών έχει:

α) Να αναγνωρίσει 2 χρόνια είτε στρατιωτικής θητείας είτε πλασματικά παιδιών. Σ' αυτή την περίπτωση θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2010, δεν μπορεί να κάνει χρήση της ανηλικότητας του παιδιού και θα συνταξιοδοτηθεί με τις παρακάτω διατάξεις :

- 35 χρόνια υπηρεσίας και ηλικία 58 ετών
- 37 χρόνια υπηρεσίας Χ.Ο.Η.
- 30 χρόνια υπηρεσίας και ηλικία 60 ετών (αν είναι εκπαιδευτικός)

β) Αν θέλει να κάνει χρήση της ευεργετικής διάταξης του νόμου για την ανηλικότητα του παιδιού, θα πρέπει να αναγνωρίσει 1 έτος είτε από τη στρατιωτική θητεία είτε από τον πλασματικό χρόνο παιδιών, να σχηματίσει 25ετία το 2011, οπότε θα μπορεί να αποχωρήσει, αν θέλει, στο 52^ο έτος της ηλικίας και αν θέλει να αναγνωρίσει και τα έτη σπουδών για προσαύξηση.

Περίπτωση 3^η

Μητέρα 2 παιδιών που συμπληρώνει το 2011 24 χρόνια υπηρεσίας και το μικρότερο παιδί της ενηλικιώθηκε το 2009.

Το 2009 που ενηλικιώθηκε το μικρότερο παιδί της η συγκεκριμένη μητέρα είχε 22 χρόνια υπηρεσίας. Αναγνωρίζοντας 3 πλασματικά έτη παιδιών σχηματίζει 25ετία το 2009, οπότε μπορεί να κάνει χρήση της διάταξης ως μητέρα ανήλικου και να φύγει, αν θέλει, σε ηλικία 50 ετών.

2. Συνταξιοδότηση υπάλληλων με τρία (3) τουλάχιστον παιδιά (ασφαλισμένοι μέχρι 31-12-92)

Οι μητέρες δημόσιοι υπάλληλοι με τρία παιδιά και άνω, εφόσον έχουν 20 έτη υπηρεσίας μέχρι 31-12-2010, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν χωρίς όριο ηλικίας, οπότε και αν αποχωρήσουν.

Οι τρίτεκνοι άνδρες, που μέχρι 31-12-2010 έχουν συμπληρώσει 20 έτη υπηρεσίας, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν χωρίς όριο ηλικίας **μόνο αυτοί που είναι χήροι ή διαζευγμένοι**. Στην περίπτωση μάλιστα του διαζευγμένου πρέπει τα παιδιά να είναι ανήλικα και τα τρία και να έχει την επιμέλεια αυτών με δικαστική απόφαση.

Τα πρόσωπα της κατηγορίας αυτής δεν μπορούν να αναγνωρίσουν ούτε πλασματικά χρόνια παιδιών ούτε έτη σπουδών, γιατί έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010

Όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1-1-2011, αυξάνεται και για τους άνδρες και για τις γυναίκες, γονείς τριών (3) τουλάχιστον παιδιών, ο ελάχιστος απαιτούμενος για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος χρόνος συντάξιμης υπηρεσίας ή ασφάλισης, σε 21 έτη για όσους συμπληρώνουν την 20ετία το 2011, με όριο όμως ηλικίας καταβολής της σύνταξης το 52^ο έτος, σε 23 έτη για όσους συμπληρώνουν την 20ετία το 2012, με όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης το 55^ο έτος και σε 25 έτη για όσους συμπληρώνουν την 20ετία το 2013 και με όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης το 65^ο έτος.

Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Όριο ηλικίας
2011	21	52
2012	23	55
2013	25	65

* ο υπάλληλος ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το χρόνο θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. πχ αν ο υπάλληλος θεμελιώνει το 2011 20ετία, χρειάζεται τότε 21 έτη που θα τα έχει το 2012, «κλειδώνει» όμως το όριο ηλικίας των 52 ετών για να συνταξιοδοτηθεί.

Όσοι άνδρες τρίτεκνοι μέχρι 31-12-2010 έχουν πάνω από 21 έτη υπηρεσίας, μπορούν να αποχωρήσουν από 1-1 2011, εφόσον έχουν την ηλικία των 52 ετών ή όταν τη συμπληρώσουν.

(Στην περίπτωση των τρίτεκνων ή πολύτεκνων δεν ενδιαφέρει αν τα παιδιά είναι ανήλικα. Εκείνο που ενδιαφέρει είναι να είναι εν ζωή τα παιδιά κατά τη συμπλήρωση της 20ετίας)

Παραδείγματα με εξαγορά αναγνωριζόμενων υπηρεσιών για τρίτεκνους

Περίπτωση 1^η

Μητέρα τριών τέκνων συμπλήρωσε 20ετία το 2010. Πότε μπορεί να συνταξιοδοτηθεί και πόσα πλασματικά έτη ή έτη σπουδών μπορεί να αναγνωρίσει

Εφόσον συμπλήρωσε 20ετία μέχρι 31-12-2010 μπορεί να αποχωρήσει χωρίς όριο ηλικίας (X.O.H.) ,όποτε θελήσει. Δεν μπορεί να εξαγοράσει ούτε πλασματικά έτη ούτε έτη σπουδών, διότι έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010.

Περίπτωση 2^η

Μητέρα τρίτεκνη έχει 18 έτη υπηρεσίας στις 31-12-2010. Πότε μπορεί να συνταξιοδοτηθεί

α) Μπορεί να αναγνωρίσει τουλάχιστον 2 από τα 5 πλασματικά έτη παιδιών που δικαιούται, ώστε να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα (20ετία) στις 31-12-2010, για να μπορεί να αποχωρήσει, όποτε θέλει, Χωρίς Όριο Ηλικίας (Χ.Ο.Η.).

β) Να αναγνωρίσει 1 έτος, οπότε συμπληρώνει 20ετία στις 31-12-2011, θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και «κλειδώνει» έτσι το όριο ηλικίας των 52 ετών, τα έτη υπηρεσίας όμως, όταν θα αποχωρήσει, θα πρέπει να είναι το λιγότερο 21.

γ) Να μην αναγνωρίσει κανένα χρόνο θεμελιώνοντας συνταξιοδοτικό δικαίωμα στις 31-12-2012, «κλειδώνοντας» έτσι το όριο ηλικίας των 55ετών που θα μπορεί να αποχωρήσει, με τα χρόνια υπηρεσίας όμως να γίνουν 23, όποτε αυτά συμπληρωθούν.

Περίπτωση 3^η

Τρίτεκνος πατέρας στις 31-12-2010 είχε πάνω από 21 έτη υπηρεσίας. Πότε συνταξιοδοτείται και τι υπηρεσίες μπορεί να αναγνωρίσει

Επειδή ο ανωτέρω πατέρας έχει πάνω από 21 χρόνια υπηρεσίας, για την άμεση καταβολή της σύνταξης απαιτείται η συμπλήρωση του 52^{ου} έτους της ηλικίας.

Μπορεί να αναγνωρίσει 5 πλασματικά έτη από τα παιδιά και 4 έτη σπουδών ή 5 πλασματικά παιδιών + 2 σπουδών + 2 στρατιωτικής θητείας, συνολικά 9 έτη, αφού το δικαίωμα ως τρίτεκνων γεννάται από 1-1-2011, σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου.

3. Άνδρες και γυναίκες με ανίκανα παιδιά

(παλιοί ασφαλισμένοι)

Με την προϊσχύουσα νομοθεσία οι γυναίκες υπάλληλοι με ανάπηρα παιδιά 50% και άνω ή με ανίκανο σύζυγο 67% και άνω (ανικανότητα για την οποία είχε γνωματεύσει η Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή Στρατού Α.Σ.Υ.Ε.) μπορούσαν μετά τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος να συνταξιοδοτηθούν, εφόσον είχαν συμπληρώσει το 50ό έτος της ηλικίας, ήθελαν δηλ. 25έτη υπηρεσίας και ηλικία 50 ετών. Οι άνδρες δεν μπορούσαν να κάνουν χρήση αυτού του δικαιώματος.

Με τις νέες ρυθμίσεις άνδρες και γυναίκες της κατηγορίας αυτής, εφόσον θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα (25ετία) από 1-1-2011 και έχουν ανίκανο παιδί ή ανίκανο σύζυγο με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν, εφόσον συμπληρώσουν το 50ό έτος της ηλικίας.

Η διαφορά με την προϊσχύουσα νομοθεσία είναι ότι επεκτείνεται το δικαίωμα αυτό και στους άνδρες, που δεν ετύγχαναν ευνοϊκότερης μεταχείρισης ως πατέρες ανίκανων παιδιών και επιπλέον αυξάνεται το ποσοστό ανικανότητας του παιδιού από 50% σε 67%, προστιθεμένης και της προϋπόθεσης η ανικανότητα να συνεπάγεται την αδυναμία άσκησης κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος. Η ανικανότητα του ατόμου πρέπει πάντα να συντρέχει κατά το χρόνο θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος (25ετία) του υπαλλήλου.

Οι συνταξιοδοτικές αυτές διατάξεις περί ανικανότητας παιδιού ή συζύγου που ισχύουν για τους άνδρες που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011, δεν ισχύουν για όσους άνδρες έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ως 31-12-2010

Το δικαίωμα συνταξιοδότησης με ανάπηρο παιδί ή ανάπηρο σύζυγο μπορεί να ασκηθεί και από τους δύο γονείς ή συζύγους αντίστοιχα, που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011.

4. Λοιπές περιπτώσεις της κατηγορίας των ασφαλισμένων 1-1-1983 έως 31-12-92 (Άνδρες και γυναίκες άγαμοι/ες ή έγγαμοι/ες ή χήροι/ες ή διαζευγμένοι/ες, χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά)

Προκειμένου να γίνει η εξίσωση των ορίων ηλικίας των γυναικών με τους άνδρες, ο νέος νόμος προβλέπει ότι οι ανωτέρω κατηγορίες των υπαλλήλων, εάν συμπληρώνουν την 25ετία το 2010, ισχύει για μεν τους άνδρες το όριο ηλικίας των 65 ετών για τη λήψη της πλήρους σύνταξης και των 60 ετών για τη λήψη της μειωμένης (πρόωρης), για δε τις γυναίκες το όριο ηλικίας των 60 ετών για τη λήψη της πλήρους σύνταξης και των 55 ετών για τη λήψη της μειωμένης.

Εάν η 25ετία συμπληρώνεται το 2011, για άνδρες και γυναίκες απαιτείται το 61^ο έτος της ηλικίας, για πλήρη σύνταξη και το 56^ο έτος για μειωμένη, εάν συμπληρώνεται το 2012 απαιτείται το 63^ο έτος για πλήρη σύνταξη και το 58^ο έτος για μειωμένη και εάν συμπληρώνεται η 25ετία από το 2013 και μετά απαιτείται το 65^ο έτος για πλήρη σύνταξη και το 60 έτος της ηλικίας για μειωμένη.

Παλιοί ασφαλισμένοι (από 1-1-83 έως 31-12-92)					
KΑΤΗΓΟΡΙΑ	Χρόνος για τη θεμελίωση συνταξιοδοτ. δικαιώματος	Έτος θεμελίωσης	Ηλικία καταβολής της σύνταξης	Όριο ηλικίας πρόωρης συνταξιοδότησης	
Άνδρες και γυναίκες άγαμοι/ες ή έγγαμοι/ες ή χήροι/ες ή διαζευγμένοι/ες χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά	25	2010	65	60	Άνδρ
			60	55	Γυν
	25	2011	61	56	Άνδρες & Γυναίκες
			63	58	
25	2013	65	60		

Διευκρίνιση: Όταν λέμε πλήρη σύνταξη, εννοούμε πάντα την αναλογική σύνταξη, τη σύνταξη δηλ. που είναι ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας. Έχει κάποιος 25 χρόνια υπηρεσίας, θα πάρει σύνταξη για 25 χρόνια δηλ. 25/35, έχει 30 χρόνια, 30/35. Πλήρη σύνταξη με την κυριολεξία του όρου, δηλ. να πάρει το ανώτατο ύψος των συντάξιμων αποδοχών που δικαιούται, είναι τα 40 χρόνια υπηρεσίας (35/35 + 5/50)

Επομένως και η τρίτεκνη μητέρα που αποχωρεί με 20 χρόνια υπηρεσίας Χ.Ο.Η., η σύνταξη που θα πάρει θα λέγεται πλήρης, 20/35, θα πάρει δηλ. τη σύνταξη που αντιστοιχεί στα 20 χρόνια υπηρεσίας.

Πρόωρη συνταξιοδότηση νοείται η δυνατότητα, που παρέχεται στον υπάλληλο, που έχει θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης αλλά δεν έχει το όριο ηλικίας για την άμεση καταβολή της να λάβει τη σύνταξη νωρίτερα κατά 5 χρόνια το ανώτατο, πριν τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που προβλέπεται.

Η δυνατότητα αυτή παρέχεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες ασφαλισμένων, όπως είναι η κατηγορία των ασφαλισμένων στον ανωτέρω πίνακα και φυσικά με την ανάλογη μείωση της σύνταξης (ποινή), το ύψος της οποίας εξαρτάται από το πόσο νωρίτερα θα ασκηθεί το δικαίωμα αυτό από το προβλεπόμενο όριο ηλικίας.

Η μείωση αυτή είναι 4,5% για κάθε χρόνο που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του κανονικού ορίου ηλικίας για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010 και 6% για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011.

Πχ. μία μητέρα με ενήλικα παιδιά, που έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2010 και θα της καταβληθεί η σύνταξη στο 60ό έτος της ηλικίας, αν θελήσει να πάρει μειωμένη σύνταξη στα 55, η μείωση θα είναι: $5 \times 4,5\% = 22,5\%$, αν τη λάβει στα 58, η μείωση θα είναι $2 \times 4,5\% = 9\%$

Αν όμως η συγκεκριμένη μητέρα θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 και θελήσει να λάβει μειωμένη σύνταξη στα 56 αντί της κανονικής στα 61, η μείωση θα είναι $5 \times 6\% = 30\%$

Σ' αυτή την περίπτωση, είναι προτιμότερη η εξαγορά 1 τουλάχιστον πλασματικού έτους παιδιών, ώστε να γίνει η θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος το 2010. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα λάβει την κανονική σύνταξη στα 60 αντί των 61 ή αν θελήσει τη μειωμένη στα 55 αντί των 56 με μείωση 4,5% αντί 6%.

Οι υπάλληλοι του ανωτέρω πίνακα, εφόσον έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα του 2010, έχουν και τις παρακάτω εναλλακτικές δυνατότητες συνταξιοδότησης:

- 35 χρόνια υπηρεσίας/ασφάλισης και ηλικία 58 ετών
- 37 χρόνια υπηρεσίας/ασφάλισης χωρίς όριο ηλικίας

Ο χρόνος συντάξιμης υπηρεσίας των 35 ετών, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011, αυξάνεται σταδιακά από το 2011 έως το 2015 από τα 35 στα 40 με παράλληλη αύξηση του ορίου ηλικίας από τα 58 στα 60, όπως δείχνει ο παρακάτω πίνακας.

Παλιοί ασφαλισμένοι (από 1-1-83 έως 31-12-92)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Θεμελίωση ως 31-12-2010 (συμπλήρωση 25ετίας)		Θεμελίωση από 1-1-2011		
	Έτη υπηρεσίας	Όριο ηλικίας	Έτος θεμελίωσης	Έτη υπηρεσίας	Όριο ηλικίας
Άνδρες και γυναίκες άγαμοι/ες ή έγγαμοι/ες ή χήροι/ες ή διαζευγμένοι/ες χωρίς παιδιά ή με ενήλικα παιδιά	35	58	2011	36	58
	37	X.O.H.	2012	37	59
			2013	38	60
			2014	39	60
			2015	40	60

Δ. ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ (ασφαλισμένοι από 1-1-93)

Τα νέα όρια ηλικίας και τα έτη υπηρεσίας, που απαιτούνται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος για αυτή την κατηγορία των ασφαλισμένων, ισχύουν από 1-1-2013, σύμφωνα με το νέο νόμο 3865/2010, στα πλαίσια της ισότητας παλιών και νέων ασφαλισμένων ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. Επομένως μέχρι 31-12-2012 για αυτούς ισχύει ό,τι ίσχυε πριν το ν.3865/2010 και είναι τα εξής:

α) Γυναίκες με ανήλικα παιδιά

Χρειάζονται 20 χρόνια υπηρεσίας (μέχρι 31-12-2010) και ηλικία 55 ετών για κανονική σύνταξη και 50 ετών για μειωμένη.

Αρα μία μητέρα αυτής της κατηγορίας με ανήλικο παιδί, εφόσον μέχρι 31-12-2012 δεν συμπληρώνει 20ετία, μπορεί να εξαγοράσει είτε έτη σπουδών είτε πλασματικά έτη, να θεμελιώσει έτσι συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2012 και να μπορεί να αποχωρήσει με όσα χρόνια υπηρεσίας έχει, όταν συμπληρώσει το όριο ηλικίας των 55 ετών για κανονική σύνταξη ή των 50 για μειωμένη.

Θυμίζουμε ότι η εξαγορά πλασματικών ετών παιδιών έχει ως προϋπόθεση τη συμπλήρωση 15ετούς πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και η εξαγορά ετών σπουδών τη συμπλήρωση 12ετούς υπηρεσίας .

β) Γυναίκες με ανίκανα παιδιά

Ισχύει ό,τι στην προηγούμενη περίπτωση. Για το ποσοστό ανικανότητας θα πρέπει να έχει γνωματεύσει η Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.)

γ) Γυναίκες με 3 και άνω παιδιά

20 έτη υπ. και ηλικία 56 ετών όσες έχουν 3 παιδιά

20 » » 53 ετών » 4 παιδιά

20 » » 50 ετών » 5 παιδιά

Ο αριθμός των παιδιών θα πρέπει να συντρέχει κατά τη συμπλήρωση της 20ετίας, η οποία ,αν δεν συμπληρώνεται μέχρι 31-12-2012, θα μπορεί να συμπληρωθεί με εξαγορά πλασματικών ετών παιδιών ή σπουδών.

Για όλες τις άλλες κατηγορίες ασφαλισμένων ισχύει η γενική προϋπόθεση **15έτη/65 ετών**.

Από 1-1-2013 για όλες τις κατηγορίες αυτών των ασφαλισμένων ισχύει η γενική προϋπόθεση 15έτη/65 ετών, πλην της κατηγορίας των γονέων (άνδρες & γυναίκες) με ανίκανα παιδιά, που χρειάζονται 25 έτη υπηρεσίας για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και ηλικία 50 ετών για τη λήψη της σύνταξης.

Γιάννης Μπαλάγκας